

## Za PhDr. Milanem Vokrojem

---

Dne 27. srpna 2000 zemřel ve věku nedožitých 75 let PhDr. Milan Vokroj, jenž zejména v 70. a 80. letech právě končícího dvacátého století zanechal nesmazatelnou stopu v českém hudebním knihovnictví a hudebně dokumentační práci, respektovanou i v zahraničí.

V posledně uvedeném ohledu to byla především nynější Česká národní skupina IAML (Mezinárodního sdružení hudebních knihoven), dříve Čs. skupina IAML nebo AIBM (původně užívanější zkratka francouzská), založená v roce 1971. Dr. Vokroj zde působil nejdříve jako místopředseda, později jako tajemník. V rámci iniciativy k ustavení tohoto orgánu mu náleží zásluha vpravdě průkopnická.

Nejinak lze hodnotit jeho činnost v komisi pro veřejné hudební knihovny ČR, u jejíhož zrodu v roce 1977 stál. Teoretická i praktická problematika veřejných hudebních knihoven byla totiž těžištěm činnosti dr. Vokroje a nejvlastnějším smyslem jeho poslání. Svou veřejně vzdělávací a výchovnou, přednáškovou, instruktivní i publicistickou činností významně přispěl k rozvoji našeho hudebního knihovnictví a v tomto směru vytvořil odkaz trvalé hodnoty. Po zásluze jsme si takto připomenuli odkaz a památku dr. Vokroje na III. semináři veřejných hudebních knihoven v Hradci Králové v září 2000, shodou okolností zaměřeném mj. právě na problematiku vzdělávání a kvalifikace hudebních knihovníků.

Na přelomu 70. a 80. let dr. Vokroj organizoval a realizoval týdenní hudebně knihovnická bienále v jihočeských Milenicích a obdobně byl žádaným a oblíbeným aktivním účastníkem dalších hudebně knihovnických akcí v Čechách, na Moravě i na Slovensku. Kromě toho se podílel na vzniku závažných koncepčních materiálů, zejména *Zásad organizace a rozvoje hudebních pracovišť veřejných knihoven ČR*, publikovaných roku 1982, a na přípravě Metodických pokynů k nim, dále na první verzi *Stanov ČNS IAML*, v upravené podobě publikovaných v roce 1987.

Hojné a vyhledávané byly články dr. Vokroje v knihovnických časopisech Čtenář a Čitateľ především v 70. letech. Velkou pozornost v nich věnoval netradičním dokumentům. Toto zaměření ostatně rozvíjel přinejmenším už od své disertační práce *Audiovizuální stu-*

dovny ve veřejných knihovnách (1974). I na tomto poli uplatňoval osobitý výchovný a instruktivní akcent. Vokrojev „seriál“ *Zakládáme hudební oddělení. Poznámky o pracovních postupech ve veřejných knihovnách ČR*, vycházející ve Čtenáři v období 1980-1981, byl ve své době mezi knihovníky doslova hitem. Jednalo se o populárnější pendant ucelené odborně instruktivní příručky *Audiovizuální prostředky z hlediska teorie knihovnictví a typové klasifikace dokumentů. K otázkám modelování audiovizuálních pracovišť ve veřejných knihovnách ČSR* (Praha, 1979), vydané tehdejší Státní knihovnou ČSR, dnes NK ČR.

Odborná aktivita dr. Vokroje se do jisté míry uzavírá roku 1985. V prosinci tohoto roku se v Okresní knihovně v Písku uskutečnilo dvoudenní výroční zasedání ČNS IAML, věnované problematice veřejných hudebních knihoven u příležitosti životního jubilea dr. Vokroje. Ten na konci téhož měsíce odchází na zasloužený odpočinek, nicméně i poté vždy ochotně přispívá fundovaným názorem, konzultací i radou. Ve specializovaném čísle ústředního periodika IAML *Fontes artis musicae*, vydaném u příležitosti mezinárodní konference IAML v Praze 1991 a

věnovaném hudebním knihovnám v tehdejší ČSFR, pak ještě publikoval stať *Hits or Fugues? Two trends in musical education in the audio libraries of Czechoslovak public libraries - Hity nebo Fugy? Dva směry v hudební výchově ve fonotékách československých veřejných knihoven* (FAM, 1991, č. 4, s. 303-305).

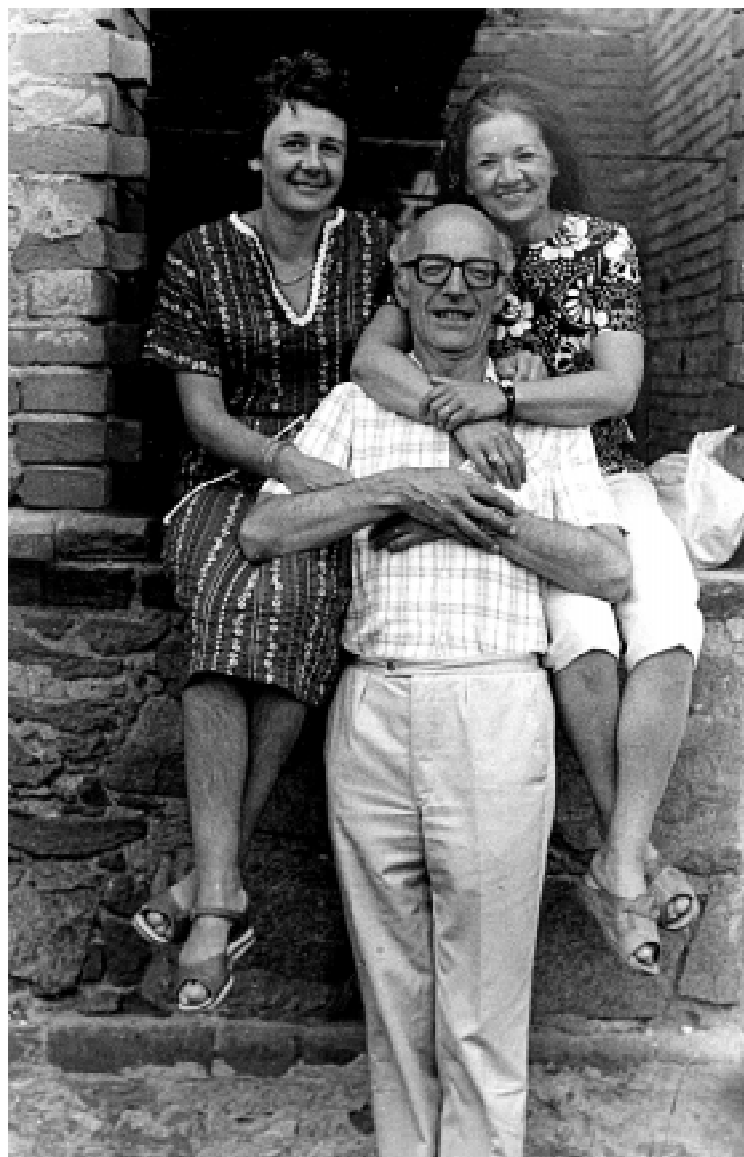
Záběr a zájmy dr. Vokroje byly vskutku mnohostranné a někdy až kuriózní. Navíc disponoval nevšedním literárním talentem. Dokládá to poeticky půvabná, vytříbeným stylem napsaná knížka *Za chvíli začnou kosové. Muzikál ve dvanácti podobnostvích* (Praha, Supraphon 1972) mj. pojednávající vztah hudby vážné a zábavné. Úsměvný příběh však není jen hodnotnou popularizací hudby, ale vypráví i o stroji, mechanicky přenášejícím hudbu živě hranou na klávesový nástroj do grafického záznamu. Snahami o konstrukci dotyčného mechanismu se autor opravdu vážně zabýval.

Snad nejdůležitější ovšem byla zdánlivě „drobná“, každodenní práce dr. Vokroje v písecké okresní knihovně, kterou dokázal obdařit jedinečným osvětovým a výchovným akcentem. Za zmínku a snad i pokračování v této souvislosti rozhodně stojí jeho ojedinělý výzkum,

založený na shromažďování a vyhodnocování bezprostředních verbálních reakcí uživatelů-posluchačů individuálně (do sluchátek) reprodukováné hudby. V práci s kolektivem i v individuálních rozhovorech takto všemožně a cílevědomě rozšiřoval obzory návštěvníků a uživatelů svého milovaného hudebního oddělení.

Nepřestaneme si vážit odborné erudice dr. Milana Vokroje, nerozlučitelně spjaté s hlubokou lidskou moudrostí obecně. Ideálním spojením odborného i lidského rozměru své osobnosti a svého celoživotního působení nás vždy fascinoval a účinně inspiroval. Vše dokázal nádherně stmelit svým laskavým a noblesním humorem. *Humor suus honor est* – humor je jeho ctí!

Julius Hůlek



*Chvilé pohody na 3. bienále hudebních knihoven 1981.*

*Zleva: Jana Němcová (OK K. H. Máchy, Litoměřice), dr. Milan Vokroj (OK Písek), Olga Kozáková (OK Olomouc).*

*Foto: Julius Hůlek*